

ALGEMENE BESCHOUWINGEN BEGROTING 2020

De gesproken teksten van de algemene beschouwingen zijn geldig.

Volgorde van voorlezen van de algemene beschouwingen:

1. D66-HvA
2. VVD
3. CDA
4. AB
5. LA
6. PGA

De geluidsfragmenten van de vergadering van 5 november 2019 zijn per agendapunt terug te luisteren op raad.asten.nl

Samen Denken, Durven en Doen

Voorzitter,

Als eerste willen wij de ambtelijke organisatie bedanken voor het opstellen van de begroting en de medewerking die ons is verleend bij de voorbereiding op onze reactie op de begroting 2020.

Inleiding

De begroting laat niet sluitende jaren 2020/21 zien en een sluitend 2023.

Bij vorige beschouwingen merkte D66-Hart voor Asten op om bij financiële keuzes niet alleen naar een beschikbaar budget toe te redeneren. De gemeente heeft een zorgplicht en voorzieningen dienen op niveau te blijven. Onze minimale basisvoorwaarde dienen wij in stand te houden.

Een ander aspect dat sterk bepalend is voor deze begroting zijn externe factoren waar wij als gemeente meer en meer onder gebukt gaan:

- We kennen de onzekerheden in de algemene uitkering.
- Het nog steeds niet voldoende gecompenseerd worden voor het uitgekiende medicijngebruik in Asten.
- Stijgende zorgkosten en grote onzekerheden op gebied van de jeugdhulp.

Erg frustrerend. In mei 2020 of in de loop van 2020 hopen we meer duidelijkheid te krijgen.

In de begroting wordt bewust afstand genomen van wat men noemt “boekhoudtrucs”. Er worden geen of zo min mogelijk nog te verwachte posten opgenomen.

- O.a. €199,000 extra middelen voor jeugdzorg worden niet begroot in 2022 en 2023.
- Ook de te verwachte compensatie medicijnkosten vinden we niet terug in de begroting.

We moeten kiezen voor een financieel gezonde en solide huishouding. Maar waar we ook reëel over moeten zijn is het aspect van te verwachten inkomsten, deze tijdelijke overbrugging naar meer financiële zekerheid die toch ook verwacht wordt.

Daarom vindt D66-Hart voor Asten dat wij bij de bezuinigingsmaatregelen die we moeten nemen om de begroting sluitend te krijgen, het aspect tijd zo veel mogelijk mee moeten nemen. We moeten geen maatregelen nemen die zaken en ontwikkelingen beschadigen en die we achteraf niet kunnen herstellen.

Beslispunten

Dat brengt ons bij het nieuwe procesvoorstel museum. Vanaf 2006 heeft de gemeente samen met het bestuur van het museum een lijn in gang gezet die geresulteerd heeft, in een kwalitatief hoogstaand museum met regionale, nationale en internationale uitstraling. In die zin achten wij een onderzoek naar het ambitieniveau en kostenberekening overbodig. Wij weten wat wij in huis hebben en dat moeten we beschermen. Bovendien door hier met een pennenstreek een bezuiniging op los te laten is onzorgvuldig én er kan meer schade worden toegebracht dan dat het oplevert.

Er ligt een voorstel tot onderzoek. Wij willen niet dat een geplande bezuiniging wordt ingevoerd voor dat er uitkomst is van een eventueel onderzoek. Die garantie is ons inmiddels toegezegd middels een ambtelijke reactie.

Dan de voorgenomen “op de plank” scenariomaatregelen van €272.618,-

Onze fractie is tegen het voornemen om deze bezuinigingsmaatregelen even op de plank te laten liggen om ze vervolgens gewoon te kunnen toepassen.

D66 - Hart voor Asten

Samen denken, durven en doen.

- Volgens het college is de verwachting dat deze bezuinigingen van de plank moeten worden gehaald om toe te passen erg hoog.
- In de voorjaarsnota hebben politieke partijen, deels ook samen met inwoners, aangegeven welke maatregelen zij niet wilde doorvoeren. Deze maatregelen, deze bezuinigingen, zijn een brug te ver. Op de lijst staan maatregelen die tijdens de voorjaarsnota unaniem voor alle partijen onbespreekbaar waren. Dus waarom deze dan nog op een spreekwoordelijke plank leggen? Slechte ideeën blijven slechte ideeën. Door ze op een plank te leggen worden ze heus niet beter.

Toekomstagenda 2030

D66-Hart voor Asten is tevreden dat voor het eerst in een begroting de toekomstagenda 2030 is opgenomen. De toekomstagenda 2030 is in samenwerking met onze inwoners en met een breed politiek draagvlak tot stand gekomen. Onze samenleving en dus ook de politiek is altijd in beweging. Het is goed om hier regelmatig met elkaar en met inwoners over te blijven spreken.

Hoe verloopt bijvoorbeeld onze regionale samenwerking? We zien stappen vooruit o.a. bij de gezamenlijke zorg Peelgemeentes en bij de transitie van het buitengebied. We zien bij het arbeidsmigranten vraagstuk en de invoering van de nieuwe omgevingswet dat gemeentes niet of moeilijk samenwerken en ieder het wiel aan het uitvinden zijn. Vanwaar deze tegenstrijdigheid? Aan de ene kant wordt samenwerking gezocht, bij andere voorbeelden trekken weer ons eigen plan.

Een zelfde beeld zien wij bij het onderwerp bestuurlijke vernieuwing. Ook hier een beeld van inzet tot meer burgerparticipatie, o.a. door meer informatieavonden voor inwoners en gezamenlijk optrekken met inwoners. We noemen het proces gemeenschapshuis en de begeleiding van kleine en grotere burgerinitiatieven. In schril contrast staat echter daarbij het proces van het SHP. Hier kiest men voor een andere aanpak waarbij een brede dialoog wordt afgehouden.

Een vraag die wij, wellicht jaarlijks, willen stellen is of onze schaalgrootte als relatief kleine gemeente nog aansluit bij onze ambities en onze opgaven genoemd in de toekomstagenda 2030? Samengaan van gelijkgestemde gemeenten is een goede weg vooruit tegen lagere kosten voor de samenleving. Denk bijv. aan het samenvoegen van het ambtenaren apparaat en gezamenlijke uitvoering van taken en het ontwikkelen van nieuw beleid.

Wij horen graag van andere fracties en het college hoe zij momenteel staan tegenover het fuseren met andere gelijkgestemde gemeenten.

We gaan verder met onze opmerkingen per programma.

Bestuur en veiligheid

Een bezuiniging die is teruggedraaid is de extra formatie Toezicht/handhaving. Tijdens behandeling van de voorjaarsnota hebben wij hierover opmerkingen gemaakt. Wij gaan akkoord met de extra formatie. Op blz. 28 wordt goed uitgelegd hoe, waarom en waar deze extra inzet nodig is en wordt ingezet. Wij blijven er wel op wijzen dat een gemeente door deze uitbreiding van inzet geen tekortkomingen op moet gaan vullen in de strafrechtketen die primair tot de taken van politie en OM behoren.

Sociaal Domein

Al jaren een zorgenkindje. Door de overgang van de zorgtaken in 2015 van het rijk naar lokaal werden gemeentes geconfronteerd met extra opgaven en taken en werden organisaties snel, vaak te snel opgetuigd.

D66 - Hart voor Asten

Samen denken, durven en doen.

Nu in 2019 beginnen voorzichtig signalen tot ons door te dringen dat organisaties die zich bezig houden met het sociaal domein, lokaal en regionaal, meer en meer in control komen. Onder voorbehoud dat dit “meer control” er ook daadwerkelijk is: het werd tijd.

Zorgpunt blijven de stijgende zorgkosten mn. bij jeugd en huishoudelijke ondersteuning. Vraag is en blijft hoelang de zorgkosten nog blijven stijgen. Zitten wij aan het eind van de stijgende curve? De lijn lijkt af te gaan buigen, maar de onzekerheid blijft ook hier.

Wij blijven de ontwikkeling rondom het sociaal domein kritisch volgen en blijven benadrukken dat onze zorgplicht goed wordt nagekomen en de uitvoering adequaat en zo min mogelijk bureaucratisch is.

Op pagina 35 van de begroting staat het hoofdstuk “gezondheidsbeleid” met een zeer beperkt aantal activiteiten en een korte omschrijving. D66-Hart voor Asten ziet hier meer kansen dan kosten. Het nieuwe sportakkoord biedt kansen om niet alleen beperkt naar de huidige sportvoorzieningen te kijken, maar juist te bezien hoe we ervoor zorgen dat alle Astenaren blijven bewegen, van jong tot oud, een leven lang. Bij het opstellen van het sportakkoord is het nodig dat we integraal kijken naar de aanwezige sportaccommodaties, de voorzieningen in de wijken, naar welzijnsorganisaties, het onderwijs, andere maatschappelijke partners, het bedrijfsleven en de gemeente. De gemeente dient hierbij een inspirerende, initiërende en coördinerende rol in te nemen. Als we erin slagen om voornoemde partijen bij elkaar te brengen en te ondersteunen, dan moet het mogelijk zijn om onze scores op het gebied van beweegvriendelijkheid, fietsgebruik en sporters te laten stijgen. En die op het gebied van roken en (overmatig) alcoholgebruik te laten dalen.

Aansluiten daarbij de aandacht voor jongeren. Kan het college aangeven wat zij de komende jaren voor acties gaat ondernemen om jongeren meer te betrekken bij onze gemeente?

Ruimtelijk domein

Blz 36: “De gemeente Asten blijft een aantrekkelijke gemeente om te wonen.” Daar moet je wel wat voor doen. De druk op de nog beschikbare ruimte in onze gemeente stapelen zich op: woningbouw, nieuwe bedrijventerreinen, de energietransitie, huisvesting arbeidsmigranten ect. D66-Hart voor Asten wil in lijn met het provinciaal bestuursakkoord, dat de titel “kiezen voor kwaliteit” meekreeg, dat kwaliteit de leidraad moet zijn bij nieuwe ontwikkelingen in het ruimtelijk domein. We moeten absoluut voorkomen dat we vervallen in korte termijn oplossingen waar we achteraf spijt van krijgen.

Duurzaam ontwikkelen en consequent zijn.

We moeten onze landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden beschermen en doorgeven aan volgende generaties. Dit in combinatie met werken aan gezonde lucht.

Deze waarden bepalen voor een groot gedeelte onze identiteit als plattelandsgemeente en zorgen voor een gezonde leefomgeving en aantrekkelijk vestigingsklimaat. Asten moet niet veranderen in een eenheidsworst.

Bij de nieuwe omgevingswet dient dat het belangrijkste uitgangspunt te zijn en wij nodigen initiatiefnemers uit om binnen dat kader samen met de gemeente en provincie constructief samen te werken en creatief te zijn.

De transitie van het buitengebied kent momenteel een turbulente fase. De stikstofcrisis en verscherpte maatregelen van de provincie zorgen voor veel onrust en polarisatie. Lokaal moeten wij hier actief op reageren door te blijven doen waar we op ingezet hebben.

Nl. als gemeente actief blijven zoeken naar lokale oplossingen.

D66 - Hart voor Asten

Samen denken, durven en doen.

Begeleiding van stoppende boeren en daarbij de kansen benutten om de overlast te vermindering en te gaan bouwen aan een meer circulaire landbouw. Minder dieren hoort daarbij. Omgevingsdruk wordt niet alleen veroorzaakt door enkel uitstoot. Ook verstening, verkeersbewegingen en het mestoverschot bepalen de overlast en beïnvloeden mede het draagvlak voor de agrarische sector.

Jaarlijkse vragen wij naar de voortgang van de handhaving van de landschappelijke inpassing van agrarische bedrijven. Wij vragen dit niet alleen voor het ruimtelijke aspect en voor bevordering van de biodiversiteit. Juist voor een beter draagvlak voor de agrarische sector is het van belang dat bedrijven goed landschappelijk worden ingepast.

Op blz 41 bij volkshuisvesting en bouwen missen wij woorden over duurzaam bouwen en experimenten. Natuurlijk je kunt dit overlaten aan de markt, maar een gemeente kan op dat gebied ook een faciliterende en voortrekkers rol nemen. Zie het voorbeeld van Helmond waar men verregaande plannen heeft voor een slimme wijk. Ook op het gebied van circulaire bouw kunnen we meer stappen zetten.

Bij dit onderwerp een vraag over de flexibele woningmarkt. Voor aanpak illegale bewoning wordt in 2020 t/m 2022, 150.000 euro per jaar begroot incidenteel. Inwoners die zich momenteel in een illegale woonsituatie bevinden, al dan niet uit noodzaak, behoren vaak tot de sociaal zwakkeren van onze samenleving. Welk alternatief kunnen wij of gaan wij deze mensen bieden als mocht blijken dat zij hun illegale woonsituatie moeten verlaten?

Tot slot

De begroting 2020 ligt ons voor. Niet alle idealen kunnen wij met deze begroting verwezenlijken en als gemeente moeten wij ambities bijstellen. Het college, ambtenaren en raad hebben pijnlijke keuzes moeten maken bij het opstellen en behandeling van deze begroting en toch, de onzekerheid blijft.

Bij uitvoering van deze begroting komt het aan dat we durven zeggen, tot hier en niet verder. Tijdens de behandeling van de voorjaarsnota heeft de raad zich tegen een aantal voorgestelde bezuinigingen uitgesproken. Dit nadat er over is gesproken met inwoners. Het college stelt nu voor dat deze maatregelen beschikbaar blijven door ze 'op de plank' te leggen voor compensatie van toekomstige tegenvallers en om een gezond financieel huishouden te realiseren.

We hebben het bij deze maatregelen bijvoorbeeld over het afschaffen van schoolzwemmen, sportvouchers, de taak van de Beiaardier, kleine burgerinitiatieven budget, onderhoud van de molen, mantelzorgwaardering en subsidies samenlevingsopbouw.

Bezuinigen op deze onderwerpen is en blijft voor D66-Hart voor Asten een brug te ver. Daarom college, haal dit zwaard van Damocles weg boven de hoofden van de verenigingen, de beiaardier, het museum of de molenaar. Van de plank en in de prullenmand!

D66-Hart voor Asten

Tiny van den Eijnden

Remco Wever

Gijs de Jong

Begroting 2020 gemeente Asten. Reactie VVD

Voorzitter,

Van "Asten in Evenwicht" naar "Samen op weg naar een duurzaam Asten!" lijkt niets meer van over. Vorig jaar nog een klein tekort in 2021 naar een niet sluitende begroting voor meerdere jaren. Pas in 2023 lijkt de begroting te sluiten.

Is dit reëel of zijn we aan het doemdenken?

De ontwikkelingen en maatregelen en de reacties van de raad in de vergadering van 2 juli 2019 zijn verwerkt in deze begroting. Maar wel met de kennis van toen. Inmiddels zijn we verder in de tijd en ligt er een echte begroting 2020.

Is de soep nog wel zo heet?

De ontwikkelingen in het sociale domein. De VVD Asten maakt zich nog steeds zorgen, dat wij niet begroten, wat wij krijgen van het rijk voor het sociale domein, aan het sociale domein.

Ik verwijs hier met name naar het rekenkamer rapport. Nog niet voldoende antwoorden op gekomen en ook deze begroting geeft m.i hier onvoldoende inzicht in.

Anders gezegd:

Wij begroten niet wat wij krijgen van het 'Rijk' voor het sociale domein. Wij besteden geld voor het sociale domein aan andere zaken.

De VVD maakt zich daarover zorgen.

Daarbij heeft de VVD Asten het gevoel dat zij op het verkeerde been wordt gezet.

De septembercirculaire valt al beter uit dan voorzien. Maar wat wij ergerlijk vinden is dat u toegezegde gelden niet opneemt als baten. In de mei circulaire is geld toegezegd aan Asten. Voor de jaren 2019, 2020 en 2021 is dit een bedrag van 199.000,— euro.

Het is niet een standaard structureel bedrag en wordt dus gezien als incidenteel. Deze regering doet dat!

Niet leuk, maar.....

Dus geen structureel geld, maar wel geld. Namelijk 199.000,— euro. Dat is echt geld en geen monopoly geld!!! En dat voor 3 jaren op rij.

Naar onze mening is het zeker geen boekhoudtruc.

De VVD vraagt zich af of de begroting niet te voorzichtig is opgesteld. Een ander voorbeeld. Het Sociaal domein. In 2018 was de rijksbijdrage WMO 1.180.471 euro en de rijksbijdrage WMO nieuw ruim 3 miljoen euro.

Voorzichtigheid is de moeder van de porseleinkast. Maar de scherven liggen al voor het oprapen als je de baten op 0 euro begroot!
Hoe reëel is dat?

De VVD wil een gezonde begroting. Een begroting, die aangeeft waar het geld aan wordt besteed. Maar ook een begroting, die recht doet aan baten.

De VVD Asten ondersteunt het scenario denken. In de huidige tijd is het ondenkbaar om te werken zonder een plan B.

Er zijn gelden toegezegd. Dus reële baten opnemen. Wij willen niet doemdenken.

De VVD maakt zich verder zorgen over de oplopende kosten van de gemeenschappelijke regelingen. Over de ontwikkelingen bij Senzer. Iedereen weet het, maar ik blijf het toch maar herhalen.

De lokale lastendruk neemt toe met 10,5%.
De OZB gaat 5 % extra omhoog naast de indexering en natuurlijk is er ook een stijging van de waarde door de gestegen huizenprijzen.

Ja, er zit een frictiewerking in, maar het gevoel bij huiseigenaren is anders.
De groep huiseigenaren gaat betalen voor de tekorten in het sociaal domein.

De VVD Asten kan zich hier niet echt (eigenlijk echt niet) in vinden.

Voorzitter,
Ik ga naar de bezuinigingsmaatregelen en de beleidsbegroting.

De VVD Asten draagt het museum een warm hart toe. Wij kunnen instemmen met de afspraken in het college. Toch een opmerking.

De indexering halen we overal weg. Wij pleiten voor gelijkheid in beleid. Dus geen indexering.

Laat het onderzoek naar de ambitie van het museum maar uitwijzen welke bedragen nodig zijn.

Wij nemen aan dat we hier in een later stadium over kunnen beslissen. Wij stemmen in met de storting uit de algemene reserve. De weerstandsratio daalt weliswaar, maar is dik in orde.

De VVD kan instemmen met alle maatregelen in categorie 1.

De maatregelen uit categorie 2. Slechts twee opmerkingen.

1. Spec. 21 mag onder het motto "de vervuiler betaalt" volledig kostendekkend zijn. Dit levert een aardig voordeel op voor Asten.
2. Spec. 13. Het gefaseerd aantrekken van de coaches binnen het sociaal team levert een aardig voordeel op. Eentje een jaar later aanstellen levert al rond 65.000 euro op. Althans 65.000 euro minder uitgaven!

De maatregelen uit categorie 3.

Hieruit volgt de meeste pijn en dus ook de meeste discussie.

De VVD constateert dat de groep huiseigenaren het gelag gaan betalen. Wij zijn het daar niet mee eens.

De extra verhogingen van de OZB mogen wat ons betreft op de plank. Bij het museum en de beiaardier. De molen mag van ons direct van de plank.

Gaat het echt mis, dan kunnen we de OZB verhoging van de plank halen en alsnog invoeren.

Wat stellen we verder ter discussie.

1. Spec. 27 We halveren de "Regeling Meedoen". Baten 10.000,-
2. Spec. 30 Toch maar afschaffen. Baten 32.000,- We willen wel kijken, mits er gelden zijn om iets leuks te doen voor de doelgroep.
3. Spec.41 Geen groot bedrag, maar onder het motto "alle kleine beetjes helpen" afschaffen. Baten 1250,-

4. Spec. 44 Even een forse discussie, maar schrappen levert ruim 40.000,- euro op.

De VVD wacht met spanning uw antwoorden af. Het kan zijn dat wij in tweede termijn besluiten onze wens in een amendement te verwoorden.

In principe zijn wij voor een sluitende meerjarenbegroting, maar wij kunnen leven met de gaten tot aan 2023. Asten is nog altijd een "rijke" gemeente met een goed weerstandsvermogen. Wellicht moeten we erover nadenken het weerstandsvermogen toch verder te verlagen. Een ratio van 2 is prima.

Tot Slot

Toch een begroting. De VVD is kritisch. De omliggende gemeenten hebben ogenschijnlijk minder problemen. Dat ligt niet alleen aan het medicijngebruik.

Gelukkig zie ik ook veel tevreden Astenaren.

Maar er hangen donkere wolken boven Asten. Of anders gezegd: De soep is nog steeds heet.

De VVD Asten verwacht maatregelen van dit college.

Wij willen de ambtenaren bedanken. De technisch toelichting was duidelijk. En een snelle memo met antwoorden op de vragen. Top

Voorzitter, Dit waren onze opmerkingen in eerste termijn.

De VVD fractie,
5 november 2019 Ton van Egmond

Beschouwing CDA – Begroting 2020

Koers houden in een veranderende situatie

Beste collega raadsleden, geacht college, belangstellenden hier en luisteraars via Siris,

Nood breekt wetten

Anderhalve maand geleden kwam het Rijk met goed nieuws. Op Prinsjesdag presenteerde het kabinet de rijksbegroting, waarin een wenkend perspectief werd geboden voor de nabije toekomst, waarin er ruimte was voor economische groei en de koopkracht van inwoners stijgt. Nog geen anderhalve maand verder lijkt Nederland op slot te zitten als gevolg van een stikstofcrisis, staken verschillende beroepsgroepen van leraren tot ziekenhuispersoneel en moeten lagere overheden moeilijke beslissingen nemen om reguliere dienstverlening overeind te houden. Dat laatste aspect geldt ook voor onze gemeente.

Voor de gemeente Asten bespreken we vandaag een in meerdere opzichten historische begroting. De begroting is voor de komende drie jaren niet sluitend. We moeten voor meer dan drie miljoen Euro aan maatregelen nemen om tekorten om te buigen én we moeten de financiële reserve aanspreken om de gaten in de begroting te dichten. Gemeenten staan het dichtste bij de inwoner, kunnen veel (complexe) taken uitvoeren, maar alleen als het Rijk ook voldoende middelen beschikbaar stelt voor de uitvoering van deze taken. Dit signaal mag vanuit het college van Burgemeester en Wethouders nadrukkelijk worden afgegeven richting bijvoorbeeld de VNG. Op onze beurt kaarten wij als CDA deze situatie ook aan bij onze landelijke partij. Structureel moet er iets veranderen.

Het CDA staat voor gedegen financieel beleid. Wij willen geen greep doen in de reserves en evenmin lasten voor inwoners verhogen, maar nood breekt dit keer wetten. De voorbije jaren zijn al veel bezuinigingen doorgevoerd. Ook dit keer wordt een belangrijk deel van de besparingen gevonden in interne maatregelen, die de inwoner niet of minder raken. Alleen zijn dit keer pijnlijke maatregelen niet uit te sluiten. Als CDA-fractie staan wij voor maatregelen, die met beleid worden genomen: geen ondoordachte lastenverhoging, geen onomkeerbare bezuinigingen en geen besluiten die het vertrouwen van de inwoner in onze gemeente schaden.

Accenten in de begroting 2020

Voordat wij ingaan op de vier beslispunten bij dit raadsvoorstel maken wij enkele opmerkingen bij de begroting 2020.

- Museum Klok en Peel: bij de behandeling van de Voorjaarsnota heeft onze fractie aangegeven, dat er geen heilige huisjes zijn, als de financiële nood zo groot is. Op het museum is tot dusverre nooit bespaard en inwoners hebben in een enquête aangegeven dat er bij hen draagvlak is voor een besparing op het museum. Tegelijkertijd stelt de directie terecht, dat bij een bepaalde ambitie ook een bepaald bedrag hoort. Bovendien geniet het museum de nodige bekendheid én zijn er veel (Astense) vrijwilligers actief. Om die reden kunnen wij ons prima vinden in het procesvoorstel van het college om op basis van een ambitieonderzoek het gewenste (kosten)niveau te bepalen.
- Sociaal domein: na de Wmo en de Jeugdwet is nu ook de Participatiewet een groot punt van zorg. De inkomsten blijven duidelijk achter bij de uitgaven. Als de vooruitzichten kloppen, dan wordt komend jaar meer duidelijk over de verdeelmodellen in het sociaal domein en daarmee ook hoe de inkomstenkant eruit komt te zien. Wij verwachten vanuit het college van Burgemeester en Wethouders passende maatregelen, zodat de gemeentelijke financiën beter in balans komen.
- Punderman: tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota hebben wij als partij aangegeven, dat wij de huurverhoging voor zwemvereniging de Punderman disproportioneel groot vinden. De zwemvereniging is een belangrijke huurder voor het zwembad. In onze optiek kan de huur ook omhoog, maar niet in die mate zoals het college van Burgemeester en Wethouders voorstelt in deze begroting. Wij stellen voor de bezuiniging te maximaliseren op € 12.450 per jaar. Dat betekent dat de verhogingen in 2022 en 2023 niet worden doorgevoerd. Onze fractie dient hiervoor een amendement in.
- (Infrastructurele) projecten: de begroting draait om getallen, maar feitelijk is het de financiële vertaling van wat we willen bereiken. Het is om die reden belangrijk om koers te houden ondanks de financiële uitdagingen. Koers houden betekent voor het CDA blijven werken aan de opgaven in onze toekomstvisie: transformatie van het buitengebied, vitale kernen, centrumontwikkeling en een klimaatbestendig en energieneutraal Asten. Langs deze opgaven hebben wij ook het voorstel gelegd om bepaalde projecten uit te stellen. Hoewel wij niet met alle voorstellen tevreden zijn, snappen wij wel de noodzakelijkheid en stemmen om die reden in met het voorstel.
- Leefbaarheid in kleine kernen: een project als het opknappen van het Vostermansplein komt voort uit een burgerinitiatief. Het vooruitschuiven van dit type voorstellen schaadt mogelijk het vertrouwen van inwoners in de overheid. Voor Ommel geldt dat er pas in 2025 meer woningen komen, terwijl het dorp de nadrukkelijke wens heeft om te groeien om de leefbaarheid te stimuleren. Wij vragen het college om nadrukkelijke aandacht voor de leefbaarheid ook specifiek in deze kerkdorpen.

De noodzakelijke ombuigingen vragen iets van onze inwoners en van organisaties, maar ook van de gemeentelijke organisatie. De gemeente Asten kan vertrouwen op een betrokken ambtelijke organisatie, die ondanks de striktere budgetten en toegenomen taken ons in staat stelt om tot besluiten te komen. Om die reden willen wij tot slot de ambtelijke organisatie bedanken voor het verrichte werk in aanloop naar de scenario-ontwikkelingen en bij de uitvoering hiervan.

Voorlezen amendement

Fractie CDA Asten-Heusden-Ommel,

John Bankers, Jos Leenders, Susanne de Groot, Daniel van Schijndel, Geert van den Eijnde,
Rico ter Voert, Soekena Sabbar

Beschouwingen begroting 2020

Voorzitter,

Dank aan allen die mee hebben gewerkt aan de scenario-ontwikkeling en de Begroting 2020.

Om het kort en krachtig uit te drukken: wederom een begroting die erin hakt!

Kosten stijgen over de gehele linie terwijl vaak de bijdragen achterblijven.

Zoals we ook al aangehaald hebben tijdens de beschouwingen van de VJN 2019 zit de broekriem nu echt in het laatste gaatje.

Toch blijft Algemeen Belang bij het standpunt dat we niet meer moeten uitgeven dan dat we hebben.

De reeks van maatregelen laten pas een positief resultaat zien in 2023, volgens ons een unicum.

Alle mogelijke onderwerpen zijn door de stofkam gehaald om te kijken waar te bezuinigen is.

Hoewel wij als Algemeen Belang als speerpunt hebben om de lokale lasten binnen de perken te houden ontkomen we niet aan een lastenverhoging voor de Astense burger en haar organisaties. Dit is grotendeels te wijten aan de afvalstoffenheffing die bijna drie kwart hiervan voor haar rekening neemt.

Hopelijk hoeft de stijging niet zo groot te zijn, als de geopperde voorstellen in de gezamenlijke bijeenkomst van Asten en Someren omtrent de milieustraat doorgaan.

Hier werd het credo gehuldigd: de vervuiler betaalt en terecht ons inziens.

Andere verhogingen van belastingen zijn helaas noodzakelijk alhoewel we aandringen om dit zeer beperkt te houden ook voor de komende jaren. Mocht er ruimte zijn voor lastenverlichting dan dient dit terug te gaan naar de Astense burger.

Maatregelen op de plank

Bij het bespreken van de diverse scenario's met haar maatregelen zijn diverse maatregelen 'op de plank' blijven liggen. Dit zijn bezuinigingsvoorstellen die niet in de begroting zijn opgenomen.

De maatregelen afschaffing sport- en cultuurvouchers, beeldkwaliteit centrum en bloembakken, de mantelzorgwaardering en besparing op handhaving kunnen wat Algemeen Belang betreft allemaal geschrapt worden. Deze items dienen niet in aanmerking te komen voor bezuiniging.

Echter de maatregel op de plank m.b.t. het onderhoud van de molen zou ons inziens wel naar voren gehaald kunnen worden. Navraag leert dat de huidige voorziening van € 112.000 euro wel erg fors is.

Punderman

Een andere maatregel die gefaseerd uitgevoerd zou moeten worden is de bezuinigingsmaatregel betreffende zwemvereniging De Punderman. Een vereniging met bovendien veel leden uit Someren. Meerdere malen heeft deze vereniging aangegeven de voorgestelde bezuiniging niet te kunnen dragen. De contributie bij deze vereniging is vergeleken met de verenigingen uit Deurne laag. (DZT volwassenen en jeugd 270 euro pj. , Deurnese watervrienden 203,50 euro pj.) Een contributieverhoging is qua concurrentie dus best mogelijk.

Ons voorstel richting college: ga in gesprek met de Punderman, bespreek wat een contributieverhoging van 20% bij seniorleden (150 naar 180 euro per jaar) en 10% bij jeugdleden (van 128 euro naar 140 euro per jaar) betekent. Onderzoek in hoeverre Someren in het bezuinigingsvoorstel meegenomen kan worden. We zullen hiervoor een motie indienen.

Ploegmakerspark

In november 2018 heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen m.b.t. verbetering van het Burg. Ploegmakerspark. Een amendement dient uitgevoerd te worden. Wat ons betreft kan dit gefaseerd uitgevoerd worden met de start in 2020 wat betreft verlichting om een veilige wandelverbinding te maken.

Dit is wat Algemeen Belang betreft een zeer noodzakelijk iets.

Museum

De voorgenomen bezuiniging op dit punt willen we als Algemeen Belang extra onder de aandacht brengen.

Een museum vol ambities, met enthousiaste vrijwilligers en medewerkers.

Echter we vragen ons af of in de huidige moeilijke tijd deze ambities niet bijgesteld dienen te worden. Want : **Ambitie is onlosmakelijk verbonden met geld.**

Geld dat op dit moment schaars is .

Vanuit de landelijke en provinciale overheid blijven de bijdragen o.i. achter en hoeven we niks te verwachten.

Een Astens huishouden betaalt ongeveer 50 euro per jaar mee om het museum in stand te houden. Bij vorige bezuinigingsrondes is het museum buiten schot gebleven en hebben zij de ambities kunnen voortzetten. De ambitie van Algemeen Belang is om een financieel gezond huishoudboekje te creëren voor alle Astenaren met ambitie en wij zijn dan ook van mening dat het museum deze keer haar steentje bij moet dragen.

Algemeen Belang vindt het dan ook zeer teleurstellend om te lezen dat het museumbestuur haar verantwoordelijkheid hierin niet wil nemen wanneer de geplande bezuiniging doorgevoerd gaat worden. Het verbaast ons dat de bezoekersaantallen gestegen zijn in 2018 t.o.v. 2017 maar de inkomsten hierin terugliepen.

Een ambitieonderzoek inclusief berekening van financiële consequenties instellen op initiatief van de gemeente lijkt ons de omgekeerde weg. Dit doen we ook niet bij andere instellingen en verenigingen. Tegelijkertijd mogen de kosten voor dit onderzoek maximaal 10.000 euro bedragen.

Dit is buitenproportioneel.

Wij opperen dan ook als mogelijk alternatief: een gefaseerde bezuiniging en tegelijkertijd het verhogen van de entreprijs met 1 euro voor volwassenen en 50 eurocent voor kinderen.

Sociaal Domein

Het Sociaal Domein is en blijft een zorgenkindje. Kosten lopen maar op en de revenuen laten op zich wachten Vooral de kosten in de jeugdzorg lopen maar op, terwijl Den Haag ons in de steek laat Misschien dat onze lokale collega's van landelijke partijen hun confrères in Den Haag eens wakker kunnen schudden, want vooralsnog blijft alles aan dovemans oren gericht. Nee we kunnen opbrengsten inboeken maar of ze komen..... Ja dat laten we over aan het volgende kabinet citaat minister de Jonge (CDA)

Hoezo wegduiken voor problemen ?

Wat we in tegenstelling tot andere jaren wel zien is dat links en rechts wel de vinger op de zere plek wordt gelegd en onderkend wordt. Deze keer worden maatregelen getroffen om het geheel weer in het gareel te krijgen. Algemeen Belang ondersteunt deze acties, maar zegt er wel bij :

Laten we opschieten want de tijd dringt

Volgend jaar dient de herijking van het Gemeentefonds zijn beslag te krijgen in de mei circulaire.

We hadden de goede hoop dat de CDA-motie inzake het medicijngebruik in ons voordeel zou werken, maar helaas de geluiden wijzen hier niet op. Het cluster Medicijngebruik blijft gehandhaafd. Wat het precieze effect is weten we nog niet.

Asten 2030

De Toekomstagenda Asten 2030 zorgt nog voor vele uitdagingen.

Refererend aan de Toekomstvisie waarin Toerisme een belangrijk speerpunt is, moeten we zorgen dat Asten aantrekkelijk blijft. Deze sector zorgt in zijn geheel voor een goede spin-off naar onze middenstand en werkgelegenheid en draagt zijn steentje mede hierdoor al bij.

In de transformatie van het buitengebied moet het toerisme niet vergeten worden.

De klimaatdoelen die we moeten halen zorgen nog voor veel (financiële) uitdagingen, kostprijzen stijgen hierdoor. Velden vol met zonnepanelen en vervolgens de stroom niet kwijt kunnen moeten we voorkomen, windmolens als oplossing stuit weer op mogelijke gezondheidsproblemen. Hier blijven we afhankelijk van hogere overheden.

Ons centrum moet aantrekkelijk blijven voor eenieder, we moeten meewerken om leegstand te voorkomen, de open gaten invullen en ervoor zorgen dat het goed bereikbaar blijft.

Ruimtelijk Domein:

Algemeen Belang roept het college op om het komende jaar studie te verrichten om de woningbouw in Ommel vlot te trekken. De aanwas van de bevolking is noodzakelijk om de leefbaarheid in deze kern te garanderen en verder uit te bouwen. De tekortkoming vd MER waardoor een project on hold is gekomen zo snel mogelijk corrigeren en in overleg gaan met de bezwaarmaker. Verder zijn er ons inzien meerdere locaties waar woningbouw mogelijk zou kunnen. De snelweg hoeft geen probleem meer te zijn daar we op dit moment beschikken over technieken waardoor geluid in te dammen is tot een minimaal niveau.

Het zou mogelijk gemaakt moeten worden om starterswoningen onder de 220.000 euro te bouwen met een eventuele starterslening van 25.000 euro. Hier kan de Astense jeugd van profiteren.

Verder is het belangrijk dat wij onze lokale economie in Asten moeten houden. Werkgelegenheid in onze gemeente voorkomt forensen die Asten gebruiken als een overnachtingsplaats. Asten is en moet aantrekkelijk blijven.

De enorme discussie die momenteel gaande is over het stikstofprobleem zwelt aan en allerlei

beroepsgroepen komen onder druk te staan. In de agrarische sector, ongewis over hun toekomst door onduidelijke regelgeving, de bouwsector en grondbedrijven, staan ook de eerste vrachtwagens al stil. Hier hebben wij zorgen over en spreken dan ook uit dat wij moeten faciliteren om stilstand of achteruitgang te voorkomen. Onze regio is altijd sterk geweest en dat moet ook zo blijven. Deze economische dragers zijn essentieel voor onze lokale werkgelegenheid en welvaart. Blijf met 2 benen op de grond, terug naar de natuur van 100 jaar geleden is een utopie.

Algemeen Belang is en blijft de uitdrager van het motto: een mooi Asten waar wonen en werken heel goed is !

Financieel

Voorzitter zoals reeds boven gezegd: het is een begroting die er stevig in hakt, de broekriem zit in het laatste gaatje en we hopen dat er geen gaatjes bij hoeven.

De septembercirculaire gaf ons enige hoop in positieve zin en daar klampen we ons aan vast, maar een zwaluw maakt nog geen zomer.

Financieel gezond blijven is een must en met pijn verhogen wij de lokale lasten. Wij spreken dan ook de wens uit dat toekomstige meevallers weer ten goede mogen komen aan het verlagen van de lokale belastingdruk. Blijven zoeken naar een goede balans tussen inkomsten en uitgaven. Projecten tot in de finesses financieel inkopen en daar waar mogelijk de werkgelegenheid in onze regio behouden. Met betrekking tot het kostbare project "gemeenschapshuis de Klepel" willen wij de vinger aan de pols houden.

Tot slot

Ons credo is en blijft: **Een gezond financieel huishoudboekje creëren en behouden!**

Fractie Algemeen Belang Asten

Frans van Helmond

MaryNell van de Ven

Lilian Vossen

Jos Jacobs

Paul Bakens

Jaap van Lieshout

Frank van de Kerkhof

Frank Hurkmans

Algemene beschouwingen Begroting 2020

Leefbaar Asten

Voorzitter, leden van de raad, college, luisteraars van radio Siris en andere belangstellenden.

De algemene beschouwing van de Voorjaarsnota eerder dit jaar kreeg als titel mee “Samen zetten we er onze schouders onder”

Met de behandeling van deze begroting voegen wij hier aan toe dat we verder gaan op de ingeslagen weg.

De begroting 2019 is sluitend en vanaf 2020 is dit niet het geval en moeten wij een bedrag van € 1. 371.585 over hevelen van de algemene reserve naar de reserve eenmalige bestedingen om het tekort in de jaren 2020 -2022 af te dekken.

Asten heeft net als het merendeel van de gemeenten last van schommelingen in de algemene uitkeringen en lastenstijging in het sociaal domein. Hierdoor wordt het moeilijk een sluitende meerjarenbegroting aan te bieden.

In de raad van 2 juli jl. heeft deze raad zijn wensen en bedenkingen uitgesproken over de voorjaarsnota 2019 en hebben wij reactie gegeven op de voorgestelde maatregelen uit het project “Scenario-ontwikkeling Gezond financieel huishouden 2019 – 2023. Deze wensen en bedenkingen van de raad zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2020-2023 inclusief de voorgestelde maatregelen.

Leefbaar Asten vindt het belangrijk dat er doorgedaan wordt met de realisatie van de ambities uit de Toekomstagenda om de maatschappelijke opgaven te realiseren zoals: de transformatie van het buitengebied, vitale kernen, centrumontwikkeling en een klimaatbestendig en energieneutraal Asten. Onder de vlag van de vitale democratie geven we invulling aan de andere manier van werken en besturen, waarbij we meer loslaten als gemeente en meer overlaten aan de samenleving. Financien is echter in deze huidige tijd lastig te verwezenlijken.

Voorzitter, hoe dan ook de tekorten moeten worden omgebogen en aan de hand van de voorgestelde scenario's moeten we komen tot een gezonde financiële huishouding, waarbij weer ruimte ontstaat voor nieuw beleid. Naast de zorgen die er zijn, wil onze fractie n.a.v. de behandeling van deze begroting ook positief insteken.

Wij wonen nog steeds in een mooi dorp waar vele inwoners op allerlei manieren elkaar kunnen ontmoeten, waar inwoners zich relatief veilig voelen en waar nog steeds sprake is van een hoog voorzieningenniveau. Hier moet blijvend in geïnvesteerd worden. Dit is een verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur en inwoners worden nadrukkelijk uitgenodigd hieraan een actieve bijdrage te leveren.

Herziening Gemeentefonds.

Een van de twee sporen waar langs het verdeelonderzoek loopt is het sociaal domein.

Een belangrijk deel van onze overschrijding is terug te voeren naar de onrechtvaardige verdeling van het verdeelmodel in dit domein.

Momenteel wordt er een onderzoek ingesteld naar de nieuwe budgetten sociaal domein. De verdeelmaatstaf medicijngebruik is in een eerder onderzoek als discrepantie genoemd en werkt nadelig door voor onze gemeente. De Tweede Kamer heeft inmiddels ook een motie aangenomen omtrent het medicijngebruik als verdeelmaatstaf. Hoewel niet aannemelijk is dat de motie wordt overgenomen in de verdeelsleutels, hebben wij toch het vertrouwen dat er een betere verdeling zal gaan plaatsvinden of dat er een regeling komt voor structurele compensatie. De extra middelen voor jeugd die de gemeentes vanaf 2020 hebben ontvangen, wijzen ook in die richting.

Asten heeft deze middelen voor 2022 en 2023 niet begroot omdat ze nog niet gegarandeerd zijn.

Laten we het er maar op houden dat dit college in tegenstelling tot vele gemeenten voor een voorzichtige benadering kiest. Deze voorzichtige keuze leidt er wel toe dat de meerjarenbegroting in de jaren 2022 en 2023 beduidend positiever kan uitvallen.

Voorzitter, voor de fractie Leefbaar Asten is het glas niet half leeg, maar half vol en blijven wij positief kijken naar de meerjaren begroting.

En ja dit betekent dat we momenteel een behoorlijk duit in het zakje moeten doen en zodoende onze algemene reserve weer moeten aanspreken.

Ons motto is: blijf investeren in de gemeenschap ook al is dat in een lager tempo. Maak nu niet kapot wat je straks mogelijk niet meer kunt repareren.

Onze fractie vindt dit verantwoord .

Lokale lastendruk

Het eerlijke verhaal is ook dat wij als inwoners niet buiten schot blijven. Gezien de grote tekorten kunnen we hier niet aan ontkomen.

De lokale lastendruk voor 2020 bedraagt € 709.32 en dit wijkt af van de lokale lastendruk bij de voorjaarsnota 2019 omdat de verdeling van de afvalstoffenheffing en de gemiddelde waarde van een woning zijn aangepast.

Bestuur en veiligheid

Inwoners moeten er op kunnen rekenen dat onze gemeente effectief efficiënt en integer bestuurd wordt.

Het gevoel dat men zich veilig voelt wordt als belangrijk ervaren en hierin moeten we blijvend investeren.

Leefbaar Asten is het eens met de beleidsvoornemens die genoemd worden.

Extra middelen worden ingezet voor meer handhaving en meer veiligheid zoals het Peelland interventieteam (PIT), het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) en de preventie over bijvoorbeeld inbraak en/of drugs gerelateerde problematiek. Er wordt ingezet op de aanpak van illegale woningen. Op basis van o.a. signalen van inwoners wordt er gestimuleerd en geïnvesteerd in de veiligheid in wijken.

Bij de behandeling van de voorjaarsnota hebben wij voorgesteld om wijk gebonden ambtenaren in te stellen. De communicatie richting de wijken kan hiermee worden verbeterd. Wij vernemen graag wat het college hiervan vindt.

Sociaal domein

De rekenkamer heeft vorig jaar een onderzoek laten instellen om meer grip te krijgen op de tekorten in het sociaal domein.

Een van de belangrijke conclusies /aanbevelingen uit het rapport was de bijstelling van de begroting op onderdelen.

De relatie sociaal domein en inkomsten uit het gemeentefonds is ons betoog al eerder verklaard. Meerdere aanbevelingen in het rekenkameronderzoek komen overeen met een nieuwe manier van werken en dit vraagt een investering in middelen en tijd. Die aanpak steunen we.

In commissieverband worden wij structureel geïnformeerd over de stand van zaken en wij blijven dit kritisch volgen. In vergelijking met vorig jaar zien we een duidelijke afname van de overschrijding, maar blijven we afhankelijk van ontwikkelingen landelijk en regionaal. Graag vernemen we van het college de laatste ontwikkelingen met betrekking tot dit onderwerp.

We gaven al eerder aan dat ondanks de ingrijpende bezuinigingen ons voorzieningenniveau hoog blijft en worden verenigingen en organisaties zo veel mogelijk gespaard.

Leefbaar Asten heeft zich dan ook uitgesproken tegen de bezuiniging van het Museum te zijn. Wij stemmen in met het ambitieonderzoek en wij zien dit onderzoek met veel vertrouwen tegemoet.

Kan het college aangeven wie bij dit onderzoek wordt betrokken en specifiek welke rol de raad hierin heeft?

We hebben ook zorgen met name over de het stoppen van de indexering bij professionele organisaties. Dit betekent voor deze organisaties dat er een afweging plaatsvindt om bepaalde taken niet meer uit te voeren. Een voorbeeld hiervan is de Zorgboog die een zienswijze heeft ingediend. Dat kan gevolgen hebben voor de dienstverlening aan onze inwoners. Blijf daarom in gesprek hierover met de betrokken organisaties.

Zorgen zijn er ook bij zwemvereniging de Punderman.

Aanvankelijk hadden wij de indruk dat de gesprekken tussen de vereniging en de gemeente konden leiden naar een oplossing. Inmiddels hebben we kunnen vernemen dat dit niet het geval is.

Net zoals meerdere fracties in deze raad vindt Leefbaar Asten deze bezuiniging erg fors en komt volgens de zwemvereniging hun voortbestaan in gevaar.

Uiteraard is hier niemand op uit en moet hier gezamenlijk naar een oplossing toe worden gewerkt.

Wij horen graag de reacties van de andere fracties.

Ruimtelijk domein en duurzaamheid

Leefbaar Asten onderschrijft de uitvoering van de diverse projecten die aansluiten op de programma's uit onze toekomstvisie.

Wij zijn het eens met de prioritering.

Tot 2025 wordt er veel en in een hoger tempo gebouwd in Asten, Ommel en Heusden. Nu blijkt dat door de PAS en PFAS problematiek ook in Asten projecten vertragingen op lopen en we hopen dat de regering snel met maatregelen komt om onze ambities ook waar te maken.

De realisatie rotonde op de kruising Burgemeester Wijnenstraat-Schoolstraat-Dijkstraat-Molenstraat willen wij niet alleen gekoppeld zien aan de verbreding van het fietspad Dijkstraat. Wij vinden dat deze straat ook onderdeel uitmaakt van het realiseren van een veilige route voor schoolkinderen die naar de basisschool gaan en voor leerlingen van het middelbaar onderwijs die nu het Varendonck college bezoeken.

Deze raad heeft bij de behandeling van de begroting 2019 een amendement aangenomen (voorstel 18-11-09) over het Burgemeester Ploegmakerspark. Het amendement houdt in dat er een plan gemaakt moest worden ter opwaardering van het park en dit te dekken uit de reserve eenmalige bestedingen.

Met het voorstel om het park nu niet opnieuw in te richten en uit te stellen naar 2025 legt u dit amendement naast u neer. Wat is hierop uw reactie? Daarnaast heeft onze fractie eerder aangegeven om stichting SAS (Samen Asten Schoon) hierbij te betrekken.

De invoering van de omgevingswet baart ons nog steeds grote zorgen naar de komende begrotingen toe. Wij zien hier een actieve rol voor de provincie weggelegd.

Voorzitter,
Samenvattend;

Leefbaar Asten vindt het belangrijk dat er onverminderd inzet wordt gepleegd richting Den Haag om het Astense geluid m.b.t. het sociaal domein blijvend te laten landen en hopelijk leidt dit tot een structurele aanpassing van de beschikbare middelen.

Wij roepen de landelijke partijen in deze raad op om dit ook te doen. Voor een belangrijk deel moeten wij bezuinigen omdat wij niet de passende budgetten krijgen van het Rijk om taken goed uit te kunnen voeren. Deze bezuinigen kunnen verenigingen, maatschappelijk organisaties en voorzieningen die wij koesteren hard raken. Wij geloven in een positieve financiële stip op de horizon en we waken er nogmaals voor dat we nu geen zaken kapot gaan maken die we later niet meer kunnen herstellen.

Tot slot spreken wij onze dank uit aan iedereen die betrokken is geweest bij de tot standkoming van deze begroting en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie leefbaar Asten
Ellen Berkers-Coolen
Ivonne Berkers
Antoon Driessen
Maarten van den Boomen
Math Vankan

**Algemene beschouwingen
Progressieve Groepering Asten
Begroting 2020**

- De handschoen oppakken -

Geachte voorzitter, collega-raadsleden, college, belangstellenden en luisteraars bij radio SIRIS,

De begroting 2020 is een uitdagende begroting. Enerzijds zijn er nieuwe ontwikkelingen, die ook Asten niet onberoerd laten, anderzijds is er een gapend gat tussen de wensen en de financiële haalbaarheid. Het is aan de politieke partijen daar een weg in te vinden, die recht doet aan de uitdagingen en de financiële haalbaarheid daarvan. PGA ziet dit vooral als een uitdaging en pakt de handschoen op inventieve oplossingen te vinden.

We zien een herkenbaar patroon, de rijksoverheid draagt taken over aan de gemeenten met een set aan regels, maar zonder financiën. Asten plukt de wrange vruchten uit het uitstekende initiatief de kosten van het medicijngebruik te verlagen met als resultaat: een lagere uitkering voor het sociaal domein. Eventueel kan deze fout in het systeem gerepareerd worden, maar op zijn vroegst in 2021. Verstandig, dat daar in de begroting geen rekening mee gehouden wordt. Dat betekent wel, dat de gemeente Asten in een tijd van toenemende welvaart bij de rijksoverheid voor rigoureuze bezuinigingen staat. De aanpak daarvan verdient een compliment, de uitkomst is de begroting, die voor ons ligt. Ik ga met verder per programma.

Programma 1: Bestuur en veiligheid

Vitale democratie

Voor de invulling van de Toekomstagenda 2030 wil Asten samen optrekken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Om die ambitie waar te kunnen maken moet de discussie plaatsvinden op basis van gelijkwaardigheid en wederkerigheid. Partijen die meedoen moeten daarop kunnen vertrouwen en vooral niet het gevoel krijgen dat hun inbreng smooit in geschreven en ongeschreven regels. Dat is de belangrijkste cultuuromslag. Meer loslaten vanuit de gemeente, zelfbeschikking en zelfontplooiing stimuleren. Daarnaast staat de wereld niet stil en de gedachte, dat we het in 2030 dus mooi voor elkaar hebben, is een utopie: er moet continu gewerkt worden aan een menselijke en leefbare maatschappij. PGA is tevreden met het in stand houden van de subsidie voor burgerinitiatieven. De partij pleit voor burgers die zelf met ideeën en plannen komen.

Asten koerst op eigen kracht in netwerken

De taken die de gemeente Asten moet vervullen, groeien en worden ingewikkelder, zoals zorg en participatie, milieu, veiligheid, enzovoorts. Samenwerken is daarbij het toverwoord. En waar samengewerkt wordt zullen individuele gemeenten iets moeten inleveren. Voor de herkenbaarheid van onze gemeente is het zaak duidelijk te maken, waar we willen inleveren en waar we de couleur locale willen behouden. PGA pleit ervoor om daarover een duidelijk standpunt in te nemen, dat voorkomt hap-snapbeleid.

- Vraag: bent u bereid uitgangspunten te formuleren?

Leefbaarheid, handhaving en veiligheid

Asten zet in op integrale veiligheid en stringente en integrale handhaving. Daarnaast wil de gemeente stoppende agrariërs mogelijkheden bieden en nieuwe kansen bieden aan ondernemers, die de bedrijfsactiviteiten voortzetten. De ruimte waarin natuur, landbouw en recreatie moet plaatsvinden is beperkt, waardoor samenwerking noodzakelijk is. Asten moet in dit proces plannen ontwikkelen en voor het voetlicht brengen, maar vooral openstaan voor ideeën en feedback van agrariërs, natuurbeschermers en andere betrokken. Daarbij moet een balans gevonden worden tussen ontwikkelperspectief enerzijds en leefbaarheid, handhaving anderzijds.

- Vraag: hoe wil de gemeente met dit contrast omgaan en die samenwerking vormgeven?

Programma 2: Sociaal domein

Zorgkosten

De gemeente is verantwoordelijk voor jeugdzorg, WMO en participatie. Drie domeinen, waar de vraag stijgt. Vanaf het begin heeft PGA erop aangedrongen de kosten reëel te begrenzen. De gemeente hoopt de kosten in de hand te houden en zelfs te verminderen, maar PGA is bang, dat afname van de kosten een papieren werkelijkheid is. In een fatsoenlijke samenleving is de zorg geen sluitpost, maar een uitgangspunt. PGA steunt het streven naar zorg dichtbij huis, als het gaat om een voorliggende voorziening, maar de realiteit kan anders bepalen en dan is dure zorg noodzakelijk. Daarom achten we de besparing op jeugdbescherming en jeugdreclassering niet reëel. In het ED stond onlangs een artikel over de gemeente Deurne, die in specifieke gevallen zorg verleent, die niet in de PDC staat, maar wel adequater en goedkoper is. Daarbij is de vraag leidend, niet het aanbod, in dit geval de PDC.

- Vraag: Bent u op de hoogte van deze ontwikkelingen in Deurne en wil de gemeente dit initiatief waar het kan navolgen?

Armoedebestrijding

Armoedebestrijding is een speerpunt van de PGA en gaat verder dan het zorgen voor mensen met weinig geld; het gaat ook om het geven van kansen aan mensen met een achterstand. Voor een deel wordt dit ingevuld door diverse maatjesprojecten, waarbij coaches ingezet worden, die zorgen voor maatwerk. Schulddienstverlening is daar een mooi voorbeeld van, maar ook taal- en opvoedcoaches.

- Vraag: wil de gemeente verdere initiatieven op dit gebied ondersteunen?

Welzijns- en vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is van onschatbare waarde voor de samenleving, daar mag niet op bezuinigd worden. PGA pleit daarnaast voor meer burgerinitiatief en actievere inspraak van bewoners. Van belang is dat daar ondersteuning voor is. Ook is welzijn van groot belang voor de Astenaren, want waar geen welzijn is, stijgen de zorgkosten. Daarom zijn we tegenstander van kortingen op welzijns- en vrijwilligerswerk en we pleiten ervoor om als er ruimte is dit ook weer te indexeren.

- Vraag: kunt u toezeggen dat de korting op de indexering van Onis en LEV ongedaan wordt gemaakt, als er meer financiële ruimte is?

Programma 3: Ruimtelijk domein

Het heeft een lange aanloop gehad, nu is goed te zien dat Asten hard aan de weg timmert om de transitie in het kader van de omgevingswet concreet te maken. Er is goed kaartmateriaal verschenen over bijvoorbeeld droogte, wateroverlast en de procesaanpak krijgt vorm. Bestemmingsplannen worden op nieuwe manieren aangevlogen. Het is een goed startpunt om naar een duurzaam Asten in 2050 te werken.

PGA is er niet gerust op dat alles eenvoudiger wordt met de Omgevingswet. Het is daarom belangrijk om inwoners de komende tijd mee te nemen in de nieuwe verantwoordelijkheden die straks gevraagd worden bij ruimtelijke initiatieven. Deskundige ondersteuning kan daarbij helpen.

- Vraag: hoe wil de gemeente de voorlichting hierover gaan inrichten?

Natuurontwikkeling

In de begroting zien we weinig terug over natuurontwikkeling, gedacht vanuit de natuur. In de begroting staan wel een aantal projecten die zijdelings bijdragen aan natuurdoelstellingen, maar zijn niet primair vanuit de natuur en biodiversiteit voortgekomen.

Er worden een aantal groene projecten uitgesteld. PGA is daar geen voorstander van en roept het college op om de groene projecten op inventieve wijze op te pakken, al dan niet via een burgerinitiatief. Daarover willen wij ook graag in gesprek gaan, om te kijken of een groep gevormd kan worden die deze groene initiatieven verder kan brengen.

- Vraag: waarop is de keuze gebaseerd om het Ploegmakerspark door te schuiven naar 2025?
- Vraag: is de gemeente bereid ook projecten vanuit biodiversiteit op te pakken?

Duurzame ontwikkeling:

Ook krijgt de Regionale Energiestrategie steeds meer vorm. Deze duurzame ontwikkeling zal echter ook een grote impact hebben op ons landschap en energieopwekking voor eigen gebruik.

Tot die duurzame ontwikkeling behoort zeker niet de biomassacentrale, die aan de Waardjesweg gebouwd wordt. Het transport van hout is zeer vervuilend en bij de verbranding komt veel CO₂ vrij. Momenteel zijn er onderzoeken die uitwijzen dat energie uit bioverbranding vervuilender is dan verbranding van steenkool en daarmee is het zeker geen duurzaam project. PGA vraagt daarom terughoudend te zijn bij het verlenen van vergunningen voor dit soort projecten, want niet alles wat duurzaam lijkt, is dat ook. Blijf daar kritisch naar kijken.

Vele ondernemingen hebben en krijgen te maken met het vraagstuk rondom stikstof en P-FAS. Hou de problematiek in het oog en erken dat de problematiek er is. De regels zijn hard nodig voor een goed woon- en leefklimaat, maar de regels zijn niet het enige waar de gemeente zich op moet richten. Asten is niet alleen afhankelijk van de overheid, maar ook de innoverende kracht van boeren, natuurontwikkelaars, burgers en ondernemers die dagelijks in de bouw, in de natuur, op het platteland of in het grondverzet werken. Voortschrijdende technologische ontwikkelingen zijn een rode draad om verder te bouwen aan een duurzamere samenleving. De PGA roept dan ook de gemeente, agrariërs, natuurontwikkelaars, ondernemers, particulier initiatiefnemers en burgers op die handschoen gezamenlijk en met lef op te pakken.

Verkeersveiligheid:

Met het vaststellen van de begroting staan locaties/projecten die al jaren als probleem worden ervaren, voor de komende jaren op de rol. We gaan naar een duurzaam veilig wegverkeer in Asten.

Al met al is het een goed en concreet startpunt, en nu is het zaak ook echt door te pakken, met de volle aandacht voor duurzaamheid.

Programma 4: Economie en financiën

Een deel van de economie van Asten is historisch gestoeld op de agrarische sector. Dat is nog steeds zo. De sector zorgt voor werkgelegenheid in de eigen bedrijven, de toeleveringsbedrijven en de keten van bedrijven is ook belangrijk voor de detailhandel en horeca in de dorpen. Nu deze werkgelegenheid wegvalt, heeft dit meer consequenties dan alleen de werkgelegenheid die wegvalt bij een bepaald bedrijf. Dit raakt de thema's Vitale kernen, Transitie landelijk gebied en Centrumontwikkeling. Het is zaak nieuwe vormen van "ketens" te faciliteren.

- Vraag: hoe ver wil de gemeente gaan om nieuwe vormen van werkgelegenheid aan te trekken?

Toerisme

Toerisme is belangrijk voor Asten. In het museum gaan zorg, cultuur en natuur hand in hand. Dat betekent echter niet, dat waar alle anderen moeten bezuinigen, het museum zonder meer gespaard wordt. PGA ondersteunt het idee een onderzoek te doen naar de ambitie van het museum en tot die tijd geen bezuiniging door te voeren.

Leges en lokale heffingen

Eens zijn we het met de voorgestelde verhoging van belastingen en leges. PGA vindt dat alle leges zo snel mogelijk kostendekkend gemaakt moeten worden.

Financiën

De PGA is voorstander van reëel begroten en vindt dit grotendeels terug in de begroting. Zolang er geen sluitende begroting is moet Asten een pas op de plaats maken.

De maatregelen op de plank (en andere maatregelen) kunnen altijd voorgesteld worden.

- Vraag: wat is het nut om maatregelen 'op de plank' te formuleren?

Deze begroting gaat uit van een negatief scenario. Misschien is de hoop ijdel, maar het kan ook zijn dat alles positiever wordt.

- Vraag: als de begroting positief uitvalt, welke bezuinigingen krijgen dan de voorkeur van de plank te halen?

Tot slot

Wij spreken dank uit naar de ambtelijke organisatie voor het opstellen van de begroting en de beantwoording van de vragen die gesteld zijn. Tot zover in de eerste termijn.

Fractie PGA

Ingrid Welten-Wamsteker, Sandu Niessen, Annemie Urlings en Marcel van Oosterhout